

Folketingets Beskæftigelsesudvalg
lov@ft.dk

Beskæftigelsesministeriet

Holmens Kanal 20

1060 København K

T +45 72 20 50 00

E bm@bm.dk

www.bm.dk

CVR 10172748

Beskæftigelsesudvalget har i brev af 1. juli 2020 stillet følgende spørgsmål nr. 321 (alm. del), som hermed besvares.

30. oktober 2020

Spørgsmål nr. 321:

”Vil ministeren redegøre for, hvor mange personer der i dag er omfattet af reglerne for gensidig forsørgerpligt i kontanthjælpssystemet, og hvad provenuet af reglerne er? Ministeren bedes samtidig redegøre for, hvor mange kontanthjælpsmodtagere der blev berørt af reglerne for gensidig forsørgelsespligt, da man i forbindelse med SRSF-regeringens kontanthjælpsreform fra 2013 besluttede, at samlevende skal have gensidig forsørgelsespligt. Ministeren bedes endvidere redegøre for, hvor mange der i dag ville være omfattet af reglerne for gensidig forsørgerpligt af samlevende i kontanthjælpssystemet, hvor mange af dem der ville have ikke-vestlig baggrund, hvad det årlige provenu ville være fra 2021 og frem til 2025, og hvad beskæftigelseseffekten ville være.”

J.nr. 2020-5293

Svar:

Der spørges til antallet af personer der i dag er omfattet af reglerne for gensidig forsørgerpligt i kontanthjælpssystemet, og hvad provenuet af reglerne er. Hjælpen til et ægtepar beregnes som summen af de beløb, som hver af ægtefællerne er berettiget til, med fradrag krone for krone af eventuelle indtægter. Er der tale om arbejdsindtægter gælder dog, at der ikke sker fradrag for 27,84 kr. pr. arbejdstime.

Fradragnet af evt. ægtefælles indkomst i kontanthjælpssystemet skal ses i lyset af, at kontanthjælpssystemet udgør det nederste økonomiske sikkerhedsnet. Det betyder, at ydelserne hverken kan udbetales, hvis der er adgang til andre offentlige forsørgelsesydelse, eller hvis der er adgang til andre private forsørgelsesmuligheder, herunder egen eller en evt. ægtefælles formue eller indkomst.

Konsekvenserne af afskaffelse af fradrag af evt. ægtefælles indkomst grundet den gensidige forsørgerpligt, opgøres for to grupper af borgere:

- borgere, som efter de gældende regler modtager *en lavere kontanthjælp* som følge af fradrag af ægtefælles indkomst,
- og til borgere, som efter de gældende regler *ikke kan modtage kontanthjælp* som følge af fradrag af ægtefælles indkomst.

Der redegøres for konsekvenserne af afskaffelse af den gensidige forsørgerpligt for de to grupper hver for sig.

Borgere, der modtager lavere kontanthjælp

På baggrund af registerdata er det skønnet, at der i dag er omkring 3.300 borgere i kontanthjælpssystemet målt i fuldtidspersoner, som er reduceret i kontanthjælp som følge af fradrag af ægtefælles indkomst. Det skønnes, at en fjernelse af fradrag af evt. ægtefælles indkomst ville have medført direkte merudgifter på i størrelsesordenen 120 mio. kr. i 2020, svarende til ca. 80 mio. kr. efter skat, tilbageløb og adfærd, *jf. tabel 1.*

Tabel 1

Skønnede merudgifter som følge af afskaffelse af modregning af indkomst fra evt. ægtefælle for borgere, som allerede er i kontanthjælpssystemet

Kontanthjælp, uddannelseshjælp og integrationsydelse	2021-PL
Umiddelbar merudgift i alt	120 mio. kr.
Efter skat, tilbageløb og adfærd	80 mio. kr.

Borgere, der ikke kan modtage kontanthjælp

Hertil kommer offentlige merudgifter til ydelser til borgere, som efter de gældende regler ikke kan modtage kontanthjælp. Det er ikke muligt præcist at afgrænse gruppen af borgere, som i dag ikke modtager kontanthjælp som følge af ægtefællemodregningen, da disse borgere ikke indgår i kontanthjælpssystemet. Det er derfor heller ikke muligt at udregne provenuet for denne gruppe. Der tages i stedet udgangspunkt i en skematisk opgørelse af denne gruppe.

Personer i ægtepar må tilsammen højst have en formue på 20.000 kr. for at være berettiget til kontanthjælp. Opgørelsen af, hvad der tæller med som formue, er delvist baseret på en skønsmæssig vurdering. Kommunen kan fx se bort fra formue, som er nødvendig for at bevare en nødvendig boligstandard eller bør bevares af hensyn til arbejde eller uddannelse. Det er derfor ikke muligt entydigt at opgøre andelen af personer uden for kontanthjælpssystemet, der vil leve op til formuekravet, på baggrund af registeropgørelser. Det skønnes med væsentlig usikkerhed, at omkring 12.700 personer i gruppen vil leve op til formuekravet, idet de har en nettoformue, som ikke overstiger 20.000 kr. Opgørelsen tager ikke højde for, at kommunerne kan vælge at se bort fra dele af formuen, ligesom der ikke er taget højde for, at det er muligt at nedbringe sin formue med henblik på at leve op til formuekravet, hvilket trækker i retning af at virkningen er undervurderet. Modsat vil nogle personer ikke ønske at træde ind i kontanthjælpssystemet blandt andet som følge af rådighedsforpligtigheden, hvilket bidrager til at virkningen overvurderes.

På baggrund af ovenstående skønnes det med betydelig usikkerhed, at afskaffelse af fradrag af evt. ægtefælles indkomst i kontanthjælpssystemet for borgere, der i dag ikke er berettiget til kontanthjælpsydelse, vil medføre direkte merudgifter i størrelsesordenen af ca. 2,3 mia. kr., svarende til ca. 1,2 mia. kr. efter skat og tilbageløb, *jf. tabel 2.*

Tabel 2

Skønnede merudgifter som følge af afskaffelse af modregning af indkomst fra evt. ægtefælle for borgere, som ikke kan modtage kontanthjælp som følge af reglerne

Kontanthjælp, uddannelseshjælp og integrationsydelse	2021-PL
Umiddelbar merudgift i alt	2,3 mia. kr.
Efter skat og tilbageløb	1,2 mia. kr.

Gensidig forsørgelsespligt for samlevende fra kontanthjælpsreformen fra 2013

Med kontanthjælpsreformen fra 2013, blev der pr. 1. januar 2014 indført forsørgelsespligt mellem samlevende par, hvis den ene eller begge i parret ansøgte om eller modtager uddannelses- eller kontanthjælp. Ugifte samlevende par, hvor begge var fyldt 25 år, fik derfor ansvar for at forsørge hinanden på samme måde som ægtefæller. Samlevende blev således siddestillet med gifte par i kontanthjælpshjælpssystemet men fortsat ikke skattemæssigt. Samlevende blev derfor stillet dårligere end gifte, da samlevende par ikke havde mulighed for at benytte de økonomiske fordele, der gælder i skattesystemet for gifte par, herunder at overføre uudnyttet personfradrag til ægtefællen. Ca. 5.000 personer ud af omkring 16.000 samlevende fik i 2014 reduceret kontanthjælpen som følge af den gensidige forsørgelsespligt.

Der spørges desuden til antal og provenu, hvis de tidligere regler om gensidig forsørgerpligt blev genindført, herunder ikke-vestlige indvandrere.

I beregningerne i reformøkonomien for kontanthjælpsreformen fra 2013, blev der taget udgangspunkt i registeroplysninger for, om borgere i kontanthjælpssystemet var samlevende. Det kan oplyses, at der, på baggrund af registeroplysninger, er opgjort, at der i dag er ca. 25.000 samlevende personer i kontanthjælpssystemet. Af dem udgør ikke-vestlige indvandrere ca. 25 pct.

Det faktiske antal berørte af gensidig forsørgerpligt i 2014 viste sig væsentlig mindre en forudsat i reformøkonomien, hvorfor det ikke er muligt at opgøre de udgifts- og beskæftigelsesmæssige konsekvenser af en genindførelse af den gensidige forsørgerpligt for samlevende.

Venlig hilsen

Peter Hummelgaard